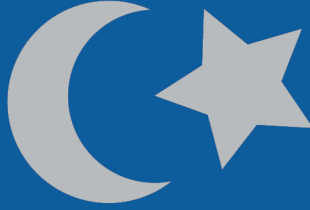

Cumhuriyet Öncesi
Vatandaşlık Eğitimi Metinleri

7

Ali Seydi

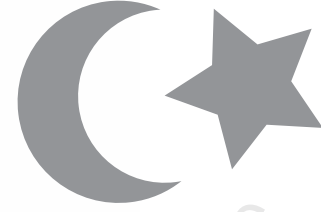
Resimli Vezâif-i Medeniye

Hazırlayan
Mustafa İÇEN

dünbugün
yarın

Ali Seydi

Resimli Vezâif-i Medeniye

Hazırlayan
Mustafa İÇEN

© 2020, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 120

Hukuk: 7

Cumhuriyet Öncesi Vatandaşlık Eğitimi Metinleri: 7

ISBN 978-625-7760-13-3 (tk.)

978-625-7760-20-1 (c.7)

Sertifika No: 18188

Birinci Baskı: İstanbul, 2020

Yazar: Ali Seydi

Hazırlayan: Mustafa İçen

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Mikyas Basım Yayın Matbaacılık

(Sertifika No: 35532)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

/ Ali Seydi

Cumhuriyet Öncesi Vatandaşlık Eğitimi Metinleri: 7

Resimli Vezâif-i Medeniye

/ Hazırlayan: Mustafa İçen (Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2020.

165 s. ; 12,0 x 19,5 cm (DBY Yayınları ; No. 120)

ISBN 978-625-7760-13-3 (tk.) 978-625-7760-20-1 (c.7)

1- Hukuk 2- Osmanlı Hukuku 3- Vatandaşlık Eğitimi

İçindekiler

Önsöz 9

Resimli Vezâif-i Medeniye

Birkaç Söz 18

Birinci Ders:
Sadi 22

İkinci Ders:
Sadi'nin Ahlakı 26

Üçüncü Ders:
Sadi Evinde 36

Dördüncü Ders:
Sadi Aile içine 46

Beşinci Ders:
Sadi Nutuk Sandalyesinde 60

Altıncı Ders:	
Sadi'nin Askerlik İçin Olan Fikri	68
Yedinci Ders:	
Sadi Bölükte Kumandan.....	78
Sekizinci Ders:	
Sadi'de Milliyet Gayreti.....	88
Dokuzuncu Ders:	
Sadi'de Vatanperverlik.....	102
Onuncu Ders:	
Sadi'de Meşrutiyetperverlik.....	110
On Birinci Ders:	
Sadi Meşrutiyet Namına Galeyanada.....	120
On İkinci Ders:	
Sadi'nin Siyasi Fikirleri.....	130
On İkinci Ders:	
Sadi'nin Hürriyet ve Müsavat Hakkındaki Fikri ...	142
On Dördüncü Ders:	
Sadi'de Hakşinaslık	152

Önsöz

II. Meşrutiyet döneminde büyük siyasi krize rağmen eğitim alanında önemli sayılabilecek gelişmeler görülmüştür. Bu doğrultuda konu üzerinde düşünen, çalışan, fikirler ortaya koyan çok sayıda mütefekkir ortaya çıkmıştır. Bu mütefekkir ve eğitimcilerden birisi de Ali Seydi Bey'dir.

Resimli Vezâif-i Medeniye adlı bu eser, Maarif Nezaretî'nin resmi programına kabul edilerek ve mekâtib-i ibtidâiyenin ikinci senesine mahsus malumat-ı ahlakiye-i milliye ve vataniye dersleri kapsamında 1913 yılında Ali Seydi Bey tarafından hazırlanmıştır.

Cumhuriyet öncesi vatandaşlık eğitimi metinleri olarak ele aldığımız bu çalışmada, orijinal eserin sayfa, şekil ve içeriği transkripsiyonda birebir, tıpkısı muhafaza edilmiştir. Cumhuriyet öncesi vatandaşlık eğitimi eserlerinin bazılarında, matbaadan kaynaklı dizgi hataları veya yanlış yazılmak suretiyle küçük de olsa anlam

bütünlüğünü bozan kelimeler olabilmektedir. Böyle bir durumda araştırmacı tarafından dipnotlar verilmiş bu hususlara ilişkin düşünceler ifade edilmiştir.

Ayrıca, cumhuriyet öncesi vatandaşlık eğitimi metinleri kapsamında daha geniş takdim ve değerlendirilmem 1909 yılında Mehmet Hazık tarafından hazırlanan *Malumat-ı Medeniye (Birinci Kısım)* adlı eserde yer verilmiştir. Bununla birlikte cumhuriyet öncesi Osmanlı vatandaşlık eğitimini kapsayan 14 eser ve toplamda 1552 sayfayı içerik ve disiplinler arası yaklaşımla ele alan ve dönemin tüm değişkenlerini mukayeseli olarak analiz eden ayrı bir akademik çalışmam devam etmektedir.

Hayırlı olması ümidiyle...

Dr. Mustafa İÇEN
İstanbul, 2020

Resimli Vezâif-i Medeniye

Resimli Vezâif-i Medeniye

Ali Seydi

Ali Seydi

[Tarih-i] Osmanî Encümeni azasından

Resimli Vazâif-i Medeniye

[Maarif] Nezaretinin resmi programına kabul ve mekâtib-i ibtidâiyenin ikinci senesine mahsus malumat-ı ahlakiye-i milliye ve vataniye dersleri

Mündericat: 1: Sadi - 2: Sadi'nin Ahlakı - 3: Sadi Evinde - 4: Sadi Aile İçinde - 5: Sadi Nutuk Sandalyesinde - 6: Sadi'nin Askerlik Hakkındaki Fikri - 7: Sadi Bölükte Kumandan - 8: Sadi'nin Milliyet Gayreti - 9: Sadi'de Vatanperverlik - 10: Sadi'de Meşrutiyetperverlik - 11: Sadi'de Meşrutiyet Namına Galeyan - 12: Sadi'nin Siyasi Fikirleri - 13: Sadi'nin Hürriyet ve Müsavat Hakkındaki Fikri - 14: Sadi'de Hakşinashlık - 15: Hükümet - 16: Daire-i Devlet - 17: Durub-ı Emsal

-----

Sahip ve nâşiri Kanaat Kütüphanesi sahibi İlyas

Her hakkı mahfuzdur.

Tab'-ı sâni

Dersaadet- Kanaat Matbaası

1329

على سيدى

تاريخ عثمانى التجمعى اعضاسندن

رسملى

وظائف مدني

معارف نظارتىك رسمى بر دغر امد قبول زمطاب ابتدايه ندى ابلنجى سندن

مخصوص معلومات اخلاقية مليه - سه ووطنيه درسلى

- مدرجات: ۱ سمدى - ۲: سمدىك اخلاق - ۳: سمدى اوند
- ۴: سمدى عالمه ايجنده - ۵: سمدى نطق صنداليه سنده - ۶:
سمدىك عسكرلك حقنده كى فكري - ۷: سمدى بلوكده قوماندان - ۸:
سمدىه مليت غيرتى - ۹: سمدىه وطينورلك - ۱۰: سمدىه
مشروطيت پرورلك - ۱۱: سمدىه مشروطيت نامنه غلبان - ۱۲:
سمدىك سياسى فكريلى - ۱۳: سمدىك حريت ومسوات حقنده كى
فكري - ۱۴: سمدىه حق شناسلىق - ۱۵: حكومت - ۱۶: حكومت
حكومت - ۱۷: ضروب ابدال.

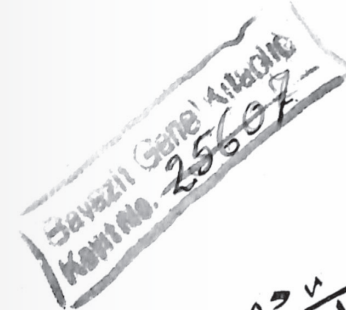
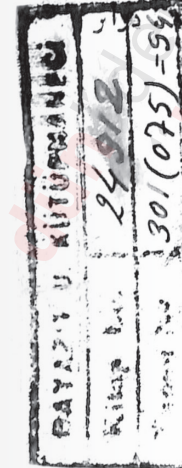
صاحب وناشرى: قناعت كىتبخانهسى صاحى الباسى

هرحق محفوظدر

طبع تانى

درمهارت - قناعت مطبعهسى

۱۳۲۹

Kanaat
Kütüphanesi
numara
43

Birkaç Söz

Son programlara nazaran “malumat-ı ahla-kiye ve medeniye” dersleri mekâtib-i ibtidaiyeden mekâtib-i idâdiyenin son sınıflarına kadar bilcümle mekâtibin programlarına idhal edilmiştir. Gerek ahlakın kısm-ı nazarisini olsun; gerek malumat-ı mediniyenin şekl-i ibtidâisini olsun ibtidâî şakir-danın dimağına yerleştirmek biraz müşkil olduğundan –fikir-i kâsıranemce- talebeyi âtiyen bu dersleri hüsn-i kabul ve telakkiye hazırlamak için ibtidai mekteplerinde okutturulacak “malumat-ı ahlakiye ve medeniyenin” kıraat tarzında ve eğ-lenceli; vatan ve milletimize muvafık bir surette olması iktiza eder.

Binaenaleyh; bu esasa istinaden tertip edilmiş olan bu eserde muallimlerin en evvel nazar-ı dik-kate almaları lazım gelen cihet derslerin nihaye-tindeki suallerdir. Her dersin sonunda bulunan sualler tahta başına çekilecek talebenin hemen kâffessine irad edilmeli ve münâkaşa-i şifahiye

یوقاچ سوز

صوك پروگراملره نظراً « معلومات اهلوقیه و مدنیه »
دورسلى مطلب ابتداییه ده مطلب اعدادینك صوك صنفلیرنه
قمر بالجملة مطلبك پروگراملیرنه اذھال ایرلشیر . كرك
اهلوقك قسم نظریسنی اولسونه ؟ كرك معلومات مدنیه نك
مشكل ابتدایسنی اولسونه ابتدائی تاكردانك دماغنه یرلشیرمك
براز مشكل اولدوغونره - فكر قاصرانمجه - طیبی ایا
بودورسلى حسسه قبول وتلقوییه حاضرلومو ایچونه ابتدائی
مکتبلرنه اوقوتیریلرجه « معلومات اهلوقیه و مدنیه نك » قرائت
طرزنده واكلمچلی ؛ وطن و ملتیمزه موافق بر صورنده اولدی
اقتضا ایر .

بناء علیه ؛ بواسطه استناداً ترتیب ایرلشمه اولاره بواژده
معلملرك انك اول نظر دقته الماری لازم كلامه جهت درسلك
نهایتنده كی سوا لدره . هر درسلك صوکنده بولناه سوا لدرتخته بائمه
هكیمه هك طیب نك همامه لافسنه ایراد ایرلی و مناقشه سفاهیه

ile onların zihinlerini çelmeli ve imtihanda cevap vermeye mecbur tutulmamak şartıyla mümkün mertebe sualler bu suallere verilen cevaplar tavih ve tevsî olunmalıdır.

Mîrgûn [Emirgan], Ali Seydi

ايد انلرك زهنگرى جىلمى وامتخامده جواب دىرمكده مجبور
طوتلاموم مرسيد ممكن مرتبه سائلر دوسواللره دىريله
جوابلر توضيح و تويج اولدولر .

ميرگون : على سيدى

Cumhuriyet Öncesi Vatandaşlık Eğitimi Metinleri

7

Son programlara nazaran “malumat-ı ahlakiye ve medeniye” dersleri mekâtib-i ibtidaiyeden mekâtib-i idâdiyenin son sınıflarına kadar bilcümle mekâtibin programlarına idhal edilmiştir. Gerek ahlakın kısm-ı nazarisini olsun; gerek malumat-ı medeniyenin şekli-i ibtidâisini olsun ibtidâî şakirdanın dimağına yerleştirmek biraz müşkil olduğundan –fıkr-i kâsıranemce- talebeyi âtiyen bu dersleri hüsn-i kabul ve telakkiye hazırlamak için ibtidâî mekteplerinde okutturulacak “malumat-ı ahlakiye ve medeniyenin” kıraat tarzında ve eğlenceli; vatan ve milletimize muvafık bir surette olması iktiza eder.

Binaenaleyh; bu esasa istinaden tertip edilmiş olan bu eserde muallimlerin en evvel nazar-ı dikkate almalan lazım gelen cihet derslerin nihayetindeki suallerdir. Her dersin sonunda bulunan sualler tahta başına çekilecek talebenin hemen kâfessine irad edilmeli ve münâkaşa-i şifahiye ile onların zihinlerini çelmeli ve imtihanda cevap vermeye mecbur tutulmamak şartıyla mümkün mertebeye sualler bu suallere verilen cevaplar tavzih ve tevsî olunmalıdır.

1912, Ali Seydi